

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL III

Ytelsesbeskrivelse

Rammeavtale håndverkstjenester

Ephortenummer: 2014/4528

1 GENERELL ORIENTERING OM AVTALEN

Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet som forvalter, drifter, vedlikeholder og utvikler Forsvarets eiendom, bygg og anlegg.

Avtaleeier for rammeavtalekonseptet vil være Forsvarsbygg nasjonale festningsverk. Administrasjon av avtalen vil skje via Forsvarsbygg utleie innkjøpstjenester.

Alle avdelinger i Forsvarsbygg for øvrig kan benytte avtalen. Rammeavtalen kan også benyttes av hele Forsvaret, dvs. enhver avdeling som inngår i eller er underlagt Det kongelige forsvarsdepartement, og som forvalter og driver egen bygningsmasse.

1.1 Avtalens formål

Forsvarsbygg gjør anskaffelser av bygg og anleggsarbeider i et stort omfang på landsbasis. Store deler av denne porteføljen håndteres via byggentreprenører uten antikvarisk kompetanse.

Den nye rammeavtalen skal derfor primært dekke oppdragsgivers behov for å gjøre avrop på, ombyggingsarbeider og vedlikeholdsoppdrag som krever håndverkere med antikvarisk kompetanse.

1.2 Avtalens oppstartstidspunkt

Forsvarsbygg har i dag en løpende rammeavtale som dekker kjøp av slike tjenester, denne kontrakten løper ut 21.03.2015.

1.3 Forsvarsbyggs forpliktelser

I 2015 anslås Forsvarsbyggs behov å være i størrelsesorden rundt 10 millioner inkl. mva. på de totale rammeavtaler som faller innenfor denne kunngjøringen. Større prosjekter kan bli kunngjort som egne konkurranser. Prosjekter som ikke krever antikvarisk kompetanse vil søkes løst gjennom andre kontrakter. Slik at det vil være en del usikkerhet knyttet til størrelsen på framtidige avrop over denne avtalen. Dette også fordi driftsbudsjettene kan bli endret. Forsvarsbygg er således ikke forpliktet til å ta ut estimert volum over denne rammeavtalen.

Imidlertid har Forsvarsbygg en klar målsetting om at kjøp av slike tjenester i Forsvarsbygg skal skje via denne rammeavtalen.

Vedlikeholdsplanen er førende for de behov som skal løses gjennom denne rammeavtalen. Denne er vedlagt som vedlegg 4.

1.4 Begrensninger/forbehold

Ordinære arbeider på festningene som ikke krever antikvarisk kompetanse, forutsettes løst via andre avtaler.

1.4.1 Større prosjekter

Oppdragsgiver forbeholder seg også retten til ikke å anvende denne rammeavtalen, men isteden å konkurranseutsette større prosjekter der kostnadsrammen er over 500.000,- eks. mva.

1.4.3 Sammensatte oppdrag

Ved sammensatte oppdrag hvor andeler av oppdraget ikke er dekket av avtalen, kan oppdragsgiver anskaffe dette ved egen anskaffelse.

1.4.4 Byggevarer

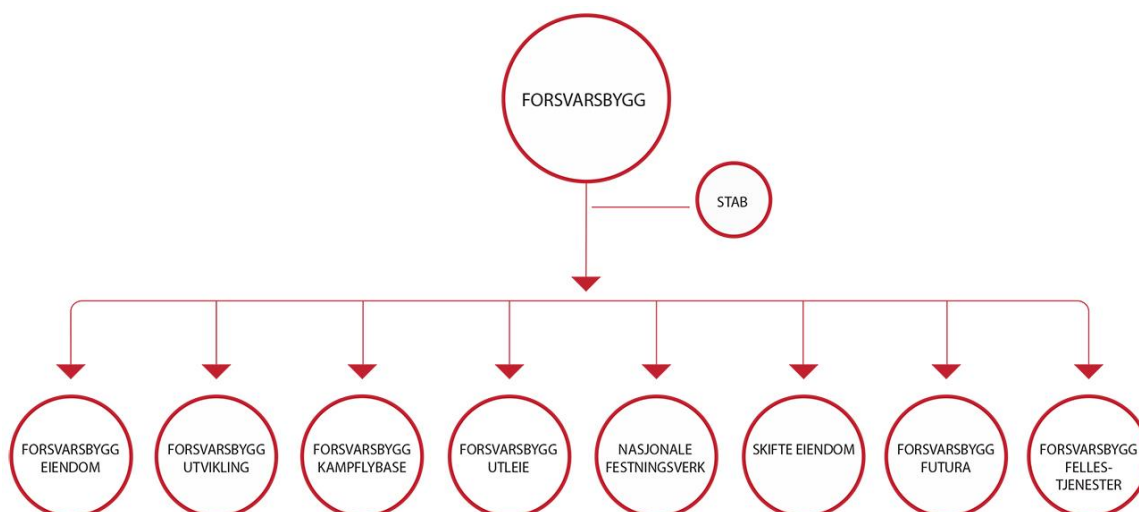
Forsvarsbygg har egen rammeavtale som gjelder leveranse av byggevarer til egenproduksjon. Denne avtalen omfatter derfor kun det byggemateriell som monteres, forbrukes etc. av leverandør.

2 ORIENTERING OM FORSVARSBYGG

2.1 Beskrivelse av virksomheten Forsvarsbygg

Forsvarsbygg er en profesjonell, offentlig eiendomsaktør, som bygger, drifter og selger eiendom for Forsvaret. Forsvarsbygg er et forvaltningsorgan underlagt Forsvarsdepartementet. Forsvaret er største og viktigste kunde, men Forsvarsbygg har også kunder i andre offentlige markeder. Forsvarsbygg har ca. 1300 ansatte. Forsvarsbygg har arbeidsteder over hele landet.

Forsvarsbygg er organisert i åtte forretningsområder:

- Forsvarsbygg utvikling bygger funksjonelle og rasjonelle eiendommer, bygg og anlegg for Forsvaret.
- Forsvarsbygg utleie tar seg av alle oppgaver innenfor utleie, drift, vedlikehold, renhold og utvikling av kundens eiendommer, bygg og anlegg.
- Skifte eiendom utvikler for salg og avhender eiendommer, bygg og anlegg som Forsvaret ikke lenger har bruk for. I tillegg utfører Skifte Eiendom salg for, og er rådgiver for andre offentlige eiendomsbesittere.
- Forsvarsbygg futura er et ledende rådgivermiljø innenfor beskyttelse og sikring av verdier, mennesker og miljø, samt juridisk rådgivning.
- Forsvarsbygg nasjonale festningsverk har i oppgave å forvalte, ta vare på og utvikle de nasjonale festningsverkene.
- Forsvarsbygg fellestjenester leverer administrative støttetjenester til alle avdelingene internt i Forsvarsbygg.

For mer informasjon om Forsvarsbygg, se vår internettside www.forsvarsbygg.no

2.2 Forsvarsbygg nasjonale festningsverk

NFV	Forsvarsbygg nasjonale festningsverk (NFV) NFV forvalter 14 historiske festningsverk slik at de fremstår som attraktive arenaer for næringsvirksomhet, kultur og opplevelser. Et mål er å skape nytt liv på historisk grunn, og under mottoet 'bruk er det beste vern', ivaretas anleggene slik at den kulturhistoriske kvaliteten sikres og synliggjøres.
Fredriksten	Fredriksten festning troner på en høyde over Halden sentrum i Østfold kommune. Festningen har profilen nasjonal grensevakt og regional kulturarena. Fredriksten festning er et av våre aller største og mest betydningsfulle festningsverk. Det ligger tett opp til grensen mot Sverige og vokter den viktigste ruten mot Norge. Ingen andre festninger har vært angrepet og beleiret så mange ganger, men aldri erobret i kamp. Etableringsår: 1661 Antall bygninger 76
Fredrikstad	Fredrikstad festning er vår eneste bevarte byfestning og rammen omkring festningsbyen Fredrikstad. Samlivet mellom militære og sivile har i alle år vært festningsbyens særpreg. Dette miljøet har vært unikt i Norge. Etableringsår 1663.. Antall bygninger som Forsvarsbygg forvalter: 30.
Oscarsborg	Oscarsborg festning har spilt en sentral rolle i forsvaret av landet og hovedstaden gjennom 150 år, ikke minst under april dagene 1940. Festningens spektakulære arkitektur, museet og de mange forskjellige byggverkene på Kaholmene og på øvrige deler av Oscarsborg befestninger utgjør en enestående ramme for formidling av Forsvarets historie til dagens generasjoner. Oscarsborg festning har profilen frihetssymbol og fjordarena. Festningen ligger i Frogn kommune, Akershus fylke. Etableringsår: 1846 – 1856. Antall bygninger: 105
Karljohansvern	Karljohansvern ligger i Horten kommune, i Vestfold fylke. Profilen er marinesamfunn og teknologisk banebryter.

	Karljohansvern er det stedet hvor Marinen bygget et samfunn basert på 1800-tallets sjømilitære og teknologiske utvikling. Marinen og verftet på Horten var i fremste rekke når det gjaldt tekniske nyvinninger. Her ble Norges første tekniske skole etablert og marineverftet ble etter hvert livsnerven til byen Horten. Som en del av marinestasjonen ble det bygget boliger for militært personell og sivile. Etableringsår: 1818 Antall bygninger: 27
Fredriksvern	Fredriksvern verft ligger i Stavern i Larvik kommune, Vestfold fylke. Profilen til verftet er marineverft og kompetansebase. Profilen er valgt på bakgrunn av at Fredriksvern var Norges første befestede verft fra seilskutetiden. I kraft av sin posisjon som militært anlegg, var hovedoppgaven å trygge rikets sikkerhet. Med uavhengigheten fra Danmark i 1814, ble utdanningen av offiserer brått flyttet fra København og Norge ble med dette tvunget til å ivareta utdanningen selv. Fredriksvern ble på få år et av landets ledende utdannings- og kompetansesentrum. Etableringsår 1750 Antall bygninger: 45

3 GENERELT OM LEVERANSEN

Rammeavtalen omfatter håndverkstjenester innenfor bygg og anlegg. Begrensninger settes av de opplistende håndverkertjenestene i prisskjema A1.

Ingen av de nevnte gruppene i prisskjema A1 med fagarbeider faller innunder definisjon av underleverandør. Dvs. påslag på tjenester levert av alle disse gruppe selv om de er innleid vil ikke aksepteres. Dette innebærer at alle omkostninger med bruk av andre leverandører for å utføre oppdrag fra Forsvarsbygg må innkalkuleres i prisskjema.

3.1 Kvalitet og forhold til regelverk

Tjenesteyter skal utføre oppdraget i samsvar med de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter, reguleringer, enkeltvedtak med mer, herunder Plan og bygningsloven med tilhørende regelverk med mindre annet kreves i avropet.

Alle tjenester og installasjoner skal videre tilfredsstille krav satt i Norsk Standard eller tilsvarende europeisk standard for respektive tjeneste eller produkt når slike finnes.

Arbeidene skal utføres på fredete bygninger som er omfattet av kulturminneloven. Det betyr at det ikke er anledning til å utføre inngrep på bygningsmassen uten dispensasjon fra antikvarisk myndighet. Forsvarsbygg nasjonale festningsverk vil sørge for at arbeider som skal utføres er på forhånd godkjent av slik myndighet.

3.2 Spesielle krav til antikvarisk kompetanse

Forsvarsbygg har en rekke rutiner som skal følges ved utførelse av arbeid på festningsverk. Noen av disse er vedlagt konkurransegrunnlaget. Leverandør forutsettes å sette seg godt inn i disse, samt de oppdateringer som kommer i kontraktperioden når slike sendes til leverandør fra oppdragsgiver. Dette innebærer at arbeidsoperasjonene blir utført prosessuelt autentisk slik som kopiering av profiler, dimensjonering av konstruksjonsvirke med øks m.v.

3.3 Avfall

Avfall og andre forurensede masser skal alltid deponeres i godkjent deponi.

- Kostnadene ved frakt og leie av kontainer for avfall skal viderefaktureres oppdragsgiver uten påslag.
- Påløper det kostnader ved bruk av spesialcontainer eller lignende pga. massenes art skal disse kostnadene viderefaktureres til Forsvarsbygg uten påslag.

3.4 Byggematerialer

Rammeavtalen skal også omfatte levering av materiell i tilknytning til tjenestekjøp.

Dette er typiske byggematerialer som vil være aktuelt å levere for tømmeravtalen

Spesialvirke i tre: Tettvokst furu med høy andel kjerneved. Kvalitet "kjerne ren" i henhold til Norsk Bygdesagforenings bransjenorm for kjernevedprodukter. (Vedlagt)

Laftetømmer: typiske dimensjoner 5", 6", 7"

Trevirke:

Boks i de vanligste dimensjonene som 5"x6", 5"x7", 6"x6", 6"x7", 7"x9"

Lekter 36mm x 48mm

Taktro kantet: 36mm x 200-250mm og taktro ukantet 35mm x 250-300mm

Tettvokst gran, sløyfer og lekter: typisk 21mm x 36mm, 36mm x 48mm

Konstruksjonsvirke gran T18, typisk 48mm x 73mm, 48mm x 98mm, 48mm x 148mm, 48mm x 198mm

Isolasjon: Vanlig mineralull. Fiberisolasjon til innblåsing:

Innvendig kledning: typisk 22mm x 110mm furu faspanel, 22mm x 120mm furu perlestaffpanel, 22mm x 120mm furu profilert vekselpanel. Overflaten skal være høvlet da det skal benyttes linoljemaling til overflatebehandling.

Utvendig kledning: typisk Tømmermannskledning furu 25mm tykkelse kombinasjon 5"/6", Tømmermannskledning furu 25mm tykkelse kombinasjon 5"/7", Lekteledning furu 30mm tykkelse kombinasjon 2,5"/5", 25mm x 120mm faspanel, 25mm x 120mm perlestaffpanel

Listverk: umalt og malt, typisk fotlist furu profilert 120mm, taklist furu profilert hulkil 70mm x 70mm, gerikt furu profilert 90 mm

Festemidler: Smidd spiker i de vanligste dimensjonene 2,5", 3", 4", 5". Vanlig galvanisert spiker i de vanligste dimensjonene 2,5", 3", 4", 5"

Bindhaker Ø8mm: typisk 30 cm, 40 cm

Takstein: Innkjøp brukt taktegl, vingestein (enkelkrum) i varierende størrelse, naturell og glassert. Flat Fredrikstad, naturell. Ny taktegl. Må være av kjent produsent. F.eks Randers Teggl eller Koramic, Vingestein (enkelkrum) naturell og patinert.

Skiferstein

Ferdigmørtel: Kalkmørtel NHL2, NHL 3,5, NHL 5, K-100, KC 35/65, KC 50/50, KC 65/35

Rene bindemidler: Våtseket kalk.

Tilslag: Sand i forskjellig korning.

Dette er typiske byggematerialer som vil være aktuelt å levere for mureravtalen

Ferdigmørtel: Kalkmørtel NHL2, NHL 3,5, NHL 5, K-100, KC 35/65, KC 50/50, KC 65/35

Rene bindemidler: Våtseket kalk.

Tilslag: Sand i forskjellig korning.

Dette er typiske byggematerialer som vil være aktuelt å levere til vindusrehabilitering

Snekkerfuru, tilsvarende opprinnelig, f.eks. 2"x6", 2"x8"

Forskjellig type glass, gammelt glass, kulturglass, restoverglass

Stifter, skruer (DIN96 og -97) og lim

kvistlakk

Linoljekitt

Beslag

Linoljemaling

Leveringstiden her skal ikke overstige normal leveringstid i bransjen.

Levering av både tjenester og materiell skal for normalt skje innenfor Forsvarsbyggs normale arbeidstid, dvs. innenfor tidsrommet, materiell: mandag-fredag 07:00 – 17:00. Tjenester skal i utgangspunktet leveres: mandag-fredag 07:00 – 17:00., med utvidet arbeidstid etter nærmere avtale.

3.5 HMS / vernerunder / byggemøter

All prosjektoppfølgning, arbeidskoordinering av egne ansatte og underleverandører, HMS, SHA, vernerunder etc. dekkes av oppgitt påslagsprosent på «HMS, vernerunder, byggemøte», og vil ikke blir godgjort utover dette.

Det kan påregnes maksimalt byggemøte annenhver uke av maksimalt to timers varighet, og normalt vernerunder annenhver uke av maksimalt en times varighet.

3.6 FDV-dokumentasjon

Utarbeidelse av FDV-dokumentasjon etter utført arbeid etter medgått tid, avtales på forhånd. Nasjonale festningsverk vil utarbeide en enkel mal for FDV-dokumentasjon.

4 RESPONSTID

4.1 Responstid og leveringstid for oppdrag etter nærmere spesifisert tilbud eller prisestimat

For slike oppdrag vil rammeavtaleleverandøren normalt motta en prosjektbeskrivelse og spesifikasjon over oppdraget fra byggherren som skal prises. Etter mottak av forespørsel fra oppdragsgivers representant skal leverandøren ha tilstrekkelig tid til å gjøre en vurdering av oppdraget. Ettersom allerede flere av prisene er fastsatt i rammeavtalen og prisnivået og øvrige rammebetingelser er kjent, regnes normalt **14 kalenderdager** etter mottak av forespørsel som tilstrekkelig tid for tilbakemelding om oppdraget kan gjennomføres. Pristilbud fra leverandøren med angivelse av leveringstid skal etter dette forelegges oppdragsgiver etter kort tid.

Oppdragsgiver skal deretter gjøre nødvendig saksbehandling av pristilbudet og enten; avslå tilbudet eller bestille dette uten vesentlige endringer. Frist for oppdragsgiver settes til 14 dager, men vil normalt komme raskere. Etter oppdragsgivers aksept skal leverandør starte oppdraget innen **14 kalenderdager**, med mindre annet er avtalt.

Oppstart og sluttdato for prosess etter nærmere avtale, men oppstart forutsettes innen rimelig tid.

Hvis det f.eks. er lang leveringstid på deler av materiell må dette varsles Forsvarsbygg.

5 AVROPET

5.1 Avropsformer

De minimumskrav som er satt til avrop skal følges av begge parter, jf. del II pkt 5.1. Avrop kan ha følgende prisformat:

- regningsarbeider
- regningsarbeider etter prisestimat med tak/ramme (varslingsplikt)-/+15 %
- tilbud/fastpris fra rammeavtaleleverandøren

Leveransevilkår for arbeidene og prisnivå for fastpris og tilbud i minikonkurranser skal være i samsvar med priser og leveransevilkår i rammeavtalen, og skal ikke fravikes i enkeltavrop uten at det er enighet om dette på forhånd.

Det enkelte avropet reguleres av Forsvarsbyggs kontraktsvilkår, se vedlegg A.

Hvis leveringsfrist ikke er oppgitt i avropet skal 10 dager anses som en normal utførelsestid jf. pkt. 4.3, 3 avsnitt.

5.2 Godkjente timer ved regningsarbeid/medgått tid

Ved regningsarbeid skal, dersom ikke annet er avtalt, avregningen starte fra det tidspunkt at mannskaper er operativ på oppdragsstedet. Det dekkes ikke kostnader knyttet til driftsstans og stopptid som har årsak i feil og mangler på leverandørens utstyr og maskiner, eller som på annen måte kan henføres til forhold, som leverandøren selv har ansvaret for.

Leverandøren skal etter forespørsel fra Forsvarsbygg én gang i uken sende spesifiserte oppgaver over arbeidstid og materialer som er medgått. Kunden kan kreve nødvendig dokumentasjon for kontroll av oppgavene. Har leverandøren ikke mottatt skriftlig innvending mot oppgavene innen 30 dager fra det tidspunkt kunden mottok dem, anses de for godkjente. Oppdragsgiver er likevel ikke senere avskåret fra å påberope seg at de totale kostnadene ved regningsarbeidet er blitt unødvendig høye på grunn av urasjonell drift eller annet uforsvarlig forhold.

5.3 Entreprisformer

Rammeavtaleleverandøren må påregne og utføre oppdrag på bygg og anlegg hvor det er flere andre leverandører (sideentreprenører) tilstede samtidig. I slike tilfeller vil Forsvarsbygg velge mellom følgende alternativer:

- håndtere alle leverandører som egne kontrakter (delte entrepriser)
- tiltransportere en eller flere av sideentreprenørene til rammeavtaleleverandøren, slik at sideentreprenøren(e) blir rammeavtaleleverandørens underentreprenør(er)
- rammeavtaleleverandøren får ansvaret for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll over en eller flere av sideentreprenørene
- rammeavtaleleverandøren blir tiltransportert til en av sideentreprenørene, slik at rammeavtaleleverandøren blir dennes underleverandør

Forsvarsbygg har eksempelvis inngått rammeavtaler med elektrotjenester, VVS-, ventilasjon, kran- og sløkkeutstyrsleverandør etc. For prosjektarbeid der flere fagområder er berørt vil disse leverandørene normalt være å betrakte som sideentreprenører.

Alle bestemmelser og forpliktelser som leverandøren påtar seg iht. denne avtalen vil også gjelde for leverandørens underleverandører.

6 PRISVILKÅR

6.1 Generelle vilkår

6.1.1 Definisjon kostpris/innpris - materiell

Med kostpris/innpris menes den pris entreprenøren/leverandøren selv betaler for produktene/materiellet, inklusive frakt*, avgifter og lignende, eksklusive MVA og fortjeneste.

*Gjelder kun produkter som ikke er priset: Hvis leverandør selv ønsker å frakte materiell til oppdragssted må det dokumenteres at egen henting koster mindre enn vanlig leveranser måte fra grossist/produsent etc..

6.1.1.1 Påslag på materiell

Leverandørs oppgitte påslagsprosent i prisskjema A1 brukes på alt materiell unntatt for de produktgruppene som har egen påslagsprosent.

Påslaget multipliseres med kostpris/innpris, og skal dekke alle entreprenørens/leverandørens øvrige direkte og indirekte kostnader ved anskaffelsen av materiell, samt fortjeneste.

Der det er åpnet for det kan det inngis egne påslagsprosent på noen produkter som avviker fra den felles påslagsprosenten.

6.2 Melding av start/stopp arbeid

Personell som utfører oppdrag skal alltid ta kontakt med oppdragsgivers kontaktperson før start på oppdraget, samt melde fra om når arbeidet opphører.

6.3 Overtid

Oppdrag utenom arbeidstid, kan forekomme, men kun etter forespørsel/aksept fra oppdragsgiver.

Timepriser ved pålagt overtidsarbeid oppgis i prisliste. Slikt arbeid er aktuelt ved utrykning og lignende der oppdragsgiver har bestemt at arbeidet skal utføres utenom ordinær arbeidstid. I de tilfeller leverandøren selv velger å utføre oppdraget utenom ordinær arbeidstid utbetales det ikke tillegg.

Tilleggsbetaling gis etter egne satser for hhv; hverdager overtid, og lørdag, søndager og helligdager.

6.3.1 Fakturering av materiell som en del av tjenestekjøp

Leverandøren forplikter seg til å ha konkurransedyktige priser fra det bakenforliggende salgsledd. Leverandørens innkjøpsfakturaer av materiell med nettopriser skal vedlegges faktura som sendes Forsvarsbygg. Av faktura skal det fremkomme i klartekst netto/kostpris, denne multiplisert med påslagsprosent.

6.4 Eiendomsrett og ansvar

I forbindelse med rivningsarbeider skal entreprenøren ha eiendomsrett til revne materialer med mindre noe annet framgår av det spesifikke avropet.

Med mindre noen annet uttrykkelig er bestemt ved avrop, har oppdragsgiver ansvaret for tegning og beskrivelser/prosjektering av arbeidene i forbindelse med denne rammeavtalen.

6.5 Timepriser fagarbeidere

- Timepriser skal tilbys for alle tjenester som er oppgitt i prisskjema. Priser oppgis eks. mva.
- Det er ikke adgang til å ta påslag på timepriser for fagarbeidere som er listet i prisskjema som medfører at fakturert pris til Forsvarsbygg er høyere enn i prisskjema.
- Prisene skal inkludere alle leverandørens kostnader slik som lønn, sosiale utgifter, arbeidsavgift, feriepengar, arbeidsgiveromkostninger/administrasjon, kostnader for bruk av **alt** håndholdt verktøy både manuelt og elektrisk for alle tjenestene, verneutstyr, bompenger, parkering og arbeidsgivers fortjeneste.
- Rent forbruksmateriell som sagblad etc. regnes som materiell.
- Timeprisen skal også omfatte generell forsikring, men ikke sikkerhetsstillelse.
- Det er ikke adgang til å fakturere Forsvarsbygg for avgifter, gebyrer, administrasjons- eller andre interne kostnader.
- Reise, bo -og diettkostnader dekkes ikke
- All prosjektoppfølgning / arbeidskoordinering av egnet ansatte og underleverandører / HMS / SHA / vernerunder etc. dekkes av oppgitt påslagsprosent på «HMS, vernerunder, byggemøte», og ikke blir godgjort utover dette.
- Kostnader til lager, forlegninger etc., videre tilrigging, drift og nedrigging av produserende anlegg på byggeplassen, stillas og lift dekkes i tillegg uten påslag etter dokumenterte kostnader.
- Kostnader ved befaring og utarbeidelse av prisestimat skal være inkludert i prisene.
 - Kostnader ved befaring bestilt av Forsvarsbygg kan dekkes dersom befaring ikke resulterer i avrop.
- Avgifter til det offentlige som tilknytningsavgifter, deponiavgift etc. Slike viderefaktureres oppdragsgiver uten påslag.

6.5 Slutfaktura og sluttoppgjør

Leverandøren skal sende slutfaktura innen 2 (to) måned etter at oppdraget/avropet er avsluttet. Slutfakturaen skal omfatte alle leverandørens krav. Leverandøren kan likevel ta spesifiserte forbehold

om senere endring av sluttsummen dersom grunnlaget for beregningen av kravet ikke har foreligget i tide.

7 RIGG OG DRIFT

Forsvarsbygg har ingen ansvar for å stille med riggområde.

7.1 Bruk av oppdragsgivers fasiliteter

Bruk av oppdragsgivers fasiliteter slik som lager, kontorer, sanitæranlegg og lignende vil normalt ikke være mulig. Slike arealer er i all hovedsak allerede utleid. Slik bruk må i så fall avtales lokalt i hvert enkelt tilfelle der dette er behøvelig ut i fra oppdragets omfang.

8 OBLIGATORISKE KRAV TIL HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

8.1 SHA/HMS

Leverandør skal ha et aktivt og fungerende HMS-system. Leverandør har ansvar for at underleverandører oppfyller de samme krav.

Det forutsettes at det inngås samordningsavtale mellom Forsvarsbygg og leverandør på lokalt plan, slik at HMS og miljøkrav ivaretas for alt personell og materiell fra leverandør, oppdragsgiver og brukerne av anleggene. Rutiner og skjematikk for dette finnes i Forsvarsbyggs HMS-system. Dersom leverandør har eget system for samordning, kan dette benyttes etter avtale med lokalt HMS ansvarlig i Forsvarsbygg.

Ved behov skal det utføres risikokartlegging eller sikker jobb analyse (SJA) av spesielt utsatte arbeidsoperasjoner. Rutiner og skjematikk for dette finnes i Forsvarsbyggs HMS-system. Dersom leverandør har egne rutiner og skjema for dette, kan dette benyttes etter nærmere avtale med oppdragsgiver.

Forsvarsbygg setter som krav at leverandører leverer sikkerhetsdatablad på produkter som kommer inn under "Forskrift om utarbeidelse av sikkerhetsdatablad". Elektronisk sikkerhetsdatablad skal sendes til prosjektleder i Forsvarsbygg.

Leverandør er forpliktet til å benytte seg av til enhver tid markedets gjeldende returavtaler på emballasje og overskuddsmateriale. Videre er leverandør forpliktet til å levere avfall til godkjent mottak. Dokumentasjon på avfallsbehandling skal følge faktura etter utført arbeid, og skal kunne framvises til den lokalt eller sentralt ansvarlige for HMS og miljøledelse i Forsvarsbygg på forlangende.

Leverandør skal ha gode rutiner for avfallshåndtering av for eksempel restavfall og annet biologisk materiale som skal destrueres.

Leverandør skal ha rutiner for ivaretagelse av HMS som sannsynliggjør tidsmessig og driftssikker gjennomføring av oppdraget spesielt i de tilfeller der oppdraget gjennomføres etter oppgjør for medgått tid.

Forsvarsbygg har videre overordnede målsettinger relatert til bruk av kjemikaler og materialvalg og ønsker å samarbeide med leverandør for å nå disse målene.

Leverandøren skal spesielt påse at Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) etterleves.

8.2 Ytre miljø

Det stilles krav om miljødokumentasjon for de leverte produkter. Der produktene kan inneholde miljøgifter skal dette oppgis, og om mulig skal alternative produkter tilbys.

Forsvarsbygg og leverandører til Forsvarsbygg skal ikke bruke stoffer som utsetter helse eller miljø for fare. De samme krav til bruk av farlige stoff stilles både til Forsvarsbygg selv og til leverandører av varer og tjenester til Forsvarsbygg. Forsvarsbygg skal også jobbe aktivt med å redusere bruken av farlige stoffer.

Leverandører til Forsvarsbygg skal ikke benytte stoffer fra miljøvernmyndighetenes prioritetsliste (se www.miljostatus.no). Tilbyder skal spesielt unngå å benytte stoffer som er kreftfremkallende,

arvestoffskadelig, reproduksjonsskadelige, allergifremkallende, inneholder organiske løsemidler eller blyforbindelser.

Leverandøren plikter å bruke det middel og den metode som gir minst skadevirkninger for miljø og helse og som kan føre til ønsket resultat. Dersom farlige stoffer må benyttes skal de minst farlige stoffene benyttes (substitusjonsplikt). Ved kjøp av tjenester krever Forsvarsbygg innsyn i risikovurderinger og substitusjonsvurderinger, før eventuelt farlige stoffer brukes. Forsvarsbygg krever også at sikkerhetsdatablad for stoffer som brukes skal innleveres før stoffene tas i bruk.

Disse kravene kan, ut fra bevaring av kulturhistoriske verdier og bruk av tradisjonelle materialer, gjøres unntak etter nærmere avtale med byggherren.

8.3 Stillas, stiger og arbeid på tak

Alt arbeid med stillas, stiger og arbeid på tak skal til enhver tid være iht. gjeldende forskrifter.

Som følger av konkurransegrunnlaget del I, punkt 6 skal leverandør bruke personell med sertifisering ved bygging av stillas over 5 meter eller tilsvarende, jf. FOR 1998-06-26 nr 608 § 46. Videre skal leverandør ha fagpersonell som sørger for sakkyndig kontroll med klatrestillas over 3 meter, jf. FOR 1998-06-26 nr 608 kap IX.

Sakkyndig virksomhet skal dokumenter gjennomført kontroll og attestere at det er fullt forsvarlig å bruke arbeidsutstyret. Kostnadene ved denne dokumentasjonen skal være inkludert i timeprisene på stillasmontør.

8.4 Avvik, ulykker og nestenulykker

Forsvarsbygg skal inngå i leverandørens varslingsrutiner i deres beredskapsplan. Ansvarlig prosjektledelse skal varsles umiddelbart etter at varsling som sikrer liv og helse er foretatt.

Leverandørs beredskapsplan skal omfatte klare rutiner for varsling, håndtering og informasjon ved nødssituasjoner, uhell og ulykker.

Alle nestenulykker skal behandles og analyseres som øvrige avvik. Dette innebærer at Forsvarsbygg skal ha kopi av alle rapporter fra nestenulykke.

8.5 Akutt forurensning

Alle leverandørens ansatte skal ha forståelse for konsekvenser ved forurensings/utslipp som kan true grunnvannsressursene i området.

Leverandør skal ha tilgjengelig en tilstrekkelig mengde absorbenter ved eventuelle lekkasjer osv.

Tjenesteyter skal gjøre seg kjent med Forsvarsbyggs handlingsplan for akutt forurensning, og handle i henhold til denne.

Leverandør skal alltid varsle oppdragsgiver ved akutt forurensning.

9 ANDRE ADMINISTRATIVE FORHOLD

9.1 Leverandørens oppfølging av kontrakten

Det må forventes flere avrop gjennom rammeavtalene. Størrelsen på avropene vil variere mye. Dette medfører at leverandør må forvente til enhver tid å måtte administrere flere avrop av ulik størrelse, samt drive prosjektoppfølgning på flere prosjekter i ulike faser av ferdigstillelse.

I tillegg må leverandør holde stram kontroll med fakturering, jf. konkurransegrunnlaget del II vedlegg A pkt. 10.2

9.1.1 Samarbeide/kommunikasjon

Leverandøren plikter å utpeke én person, key account manager (KAM) el., i egen administrasjon som skal være Forsvarsbyggs kontaktperson vedrørende denne rammeavtalen.

Leverandøren er ansvarlig for å implementere denne avtalen i egne salgsledd.

Partene plikter å holde hverandre løpende orientert om forhold av betydning for avtalen.

9.1.1.1 Møter

Det avholdes jevnlig møter mellom leverandør og Forsvarsbygg nasjonale festningsverk sentralt. Frekvens på møtene avhenger av antallet leveranser, deres omfang og kompleksitet. Leverandør må ta høyde for at det kan være nødvendig med 1-2 møter i året. Kostnader til slike møter skal innkalkuleres.

Det må også tas høyde for opptil årlige møter for evaluering av rammeavtalen med Forsvarsbygg innkjøpstjenester. Møtelokalet vil være i Oslo. Kostnader til slike møter skal innkalkuleres i prisene.

9.2 Årsvolumrabatt

Leverandør skal ikke oppgi årsvolumrabatt. Slike rabatter skal inkluderes i leverandørens pristilbud.

9.3 Kampanjepriser

Dersom leverandøren har kampanjepriser på enkeltprodukter, som er lavere enn oppgitt i denne rammeavtalen, skal kampanjeprisene benyttes for angjeldende produkt i kampanjeperioden.

9.4 Rapportering av omsetning

Leverandøren skal årlig oversende en årsrapport til Forsvarsbygg innkjøpstjenester. Utover dette skal oppdragsgiver skal på forespørsel gis tilgang til all salgsstatistikk for rammeavtalen. Partene avtaler nærmere hvordan rapporteringsrutinene skal være.

Kostnader knyttet til rapportering skal innkalkuleres i prisene.

9.4.1 Årsrapport

Rapportene skal minimum vise;

- totalomsetningsvolum siste 12 løpemåneder, for alle avrop
- antall bestillinger fordelt på lokasjonsnivå

Årsrapport sendes uoppfordret til oppgitt kontaktperson (oppgitt i kontrakten) i Forsvarsbygg

9.5 Sikkerhetsklarering, adgangskontroll og adkomstmuligheter

Forsvarsbygg nasjonale festningsverk har kun noen få bygg som er underlagt krav om sikkerhetsklarering som skal dekkes av denne rammeavtalen. Se konkurransegrunnlaget del I pkt. 6

For de stedene dette er et krav kommer følgende reglement til anvendelse i henhold til sikkerhetsklarering av personell og adgangskontroll:

- Noen områder vil være underlagt sikkerhetsmessige restriksjoner slik det framgår av lov om forsvarshemmeligheter av 18. august 1914 § 1. Utenlandske stasborgere vil ikke bli gitt adgang til slike anlegg.
- For noen områder må personell som skal gjøre tjenesteoppdrag være sikkerhetsklarert og autorisert i samsvar med lov om forebyggende sikkerhetstjeneste av 20. mars 1998 nr. 10 herunder forskrift om personellsikkerhet nr. 722 av 29. juni 2001.
- I noen områder der tjenestearbeider skal utføres kan det være gjort inndeling av områdene i samsvar med forskrift om informasjonssikkerhet av 1. juli 2001 nr. 744 §§ 6-7, 6-8, 6-9.
- Det kan på et senere tidspunkt, i forbindelse med enkeltoppdrag, bli stilt krav til leverandørene om sikkerhetsmessig godkjenning til oppbevaring av informasjon i samsvar med forskrift om sikkerhetsgraderte anskaffelser nr. 753 av 1. juli 2001. I noen områder vil det være påkrevet at tjenestepersonell skal være sikkerhetsklarert iht. lov om forbyggende sikkerhetstjeneste.

En større andel av arbeidsstokken til leverandøren av entreprenørtjenester for tjenesten skal derfor kunne sikkerhetsklareres. Leverandøren skal til en hver tid ha så mange personer sikkerhetsklarert at oppdraget iht. avtale kan løses uten forsinkelser og med den kvalitet som beskrevet. Kostnader for reise til sikkerhetssamtale kan ikke kreves dekket av Forsvarsbygg.

Utgangspunktet for å få sikkerhetsklarering er at vedkommende er norsk statsborger.

Personell må for øvrig følge de militære sikkerhetsbestemmelser som gjelder for hvert enkelt område.

Rutiner for sikkerhetsklarering kan variere fra lokasjon til lokasjon og vil bli nærmere angitt. Personalet må underskrive taushetserklæring etter at sikkerhetsklarering er gitt.

Leverandørens personale kan ved enkelte tilfeller få utlevert nøkler/nøkkelkort/adgangskort. Nøkler/nøkkelkort/adgangskort skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Tap av nøkler/nøkkelkort/adgangskort må øyeblikkelig meddeles til oppdragsgiver.

Dersom det er nødvendig å tenne lys, åpne vinduer eller dører, låse opp dører etc. for å utføre arbeidet, skal leverandør slukke/lukke etter seg når arbeidet er utført.

Adkomstmulighetene til de forskjellige tjenestesteder vil kunne variere en del. For de fleste bygninger i leirområder vil det være mulig å komme fram til bygningen med personbil.

9.5.1 Underleverandører

Kravet om sikkerhetsklarering gjelder også for underentreprenører og annen innleid arbeidskraft.

9.6 Andre krav til leverandørs ansatte

Tjenesteyter skal overholde og tilfredsstille alle offentligrettslige lover og krav som gjelder for bransjen. Personalet skal ha gjennomgått nødvendig opplæring for å utøve sitt virke.

Tjenesteytere skal benytte arbeidstøy som er godkjent av oppdragsgiver og tydelig merket med firmaemblem/logo.

Leverandør skal utstyre personalet med ID-kort med bilde, som skal bæres synlig under arbeidet.

Personalet som arbeider i områder som krever sikkerhetsklarering, skal bære oppdragsgivers adgangskort lett synlig.

10 PRISREGULERING

Alle priser tilbudt i rammeavtalen (for eksempel enhetspriser og timepriser) kan kreves indeksregulert av hver av partene.

Regulering av prisene kan tidligst kreves når ett år har passert regnet fra dato for tilbudsfrist, og deretter 1 gang hvert år i avtaleperioden. Justeringen skjer med utgangspunkt i indekstallet for den måneden tilbudsfrist var. Kravet for virkning for påfølgende arbeider. Regulering skjer etter bestemmelser om regulering av kontraktssum for bygg og anlegg på grunn av endringer i lønninger, priser, sosiale utgifter - totalindeksmetoden – med ett år som avregningsperiode. Ved reguleringen benyttes Statistisk sentralbyrås **byggekostnadsindeks for boligblokk, 2000 = 100 (boligblokk i alt)**.

Krav fra leverandør må sendes til oppgitt kontaktperson i Forsvarsbygg. Oppdragsgiver vil ved krav om reduksjon av priser sende krav til den til oppgitte kontaktperson (KAM) hos leverandør, jf. pkt. 3.2.. Gyldige krav får virkning senest 2 virkedager etter mottak av kravet hos korrekt kontaktperson.

11 KRAV VEDRØRENDE LØNNS – OG ARBEIDSVILKÅR FOR ARBEIDSTAKERE

Rammeavtalekontrakten inneholder krav om lønns- og arbeidsvilkår, dokumentasjon og sanksjoner i samsvar med denne forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter §§ 5 og 6, jf. konkurransegrunnlagets del II.